Maa- ja metsätalousvaliokunta 26.11.2025/ U 53/2025 vp

ASIA: Asia: U 53/2025 vp

KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI, JOLLA VAHVISTETAAN YHTEISEN MAATALOUSPOLITIIKAN UNIONIN TÄYTÄNTÖÖNPANON EDELLYTYKSET AJANJAKSOLLE 2028-2034 JA KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI YHTEISELLE KALASTUSPOLITIIKALLE, EUROOPPALAISELLE VALTAMERISOPIMUKSELLE JA UNIONIN MERI- JA VESIVILJELYPOLITIIKALLE OSANA ASETUKSESSA (EU) […] [KUMPPANUUSRAHASTO] PERUSTETTUA KANSALLISTA JA ALUEELLISTA KUMPPANUUTTA KOSKEVAA RAHASTOA VUOSIKSI 2028-2034 MYÖNNETTÄVÄN TUEN TÄYTÄNTÖÖNPANOEDELLYTYKSIÄ

Komissio ehdottaa 2028-2034 rahoituksen ja sen rakenteen merkittävää uudistamista. Ehdotuksessa korostetaan muun muassa alueellisten tarpeiden parempaa huomioimista. Tämän toteuttamiseksi esitetään esimerkiksi rahastojen yhdistämistä. Komissio on julkaissut sektorikohtaisia lainsäädäntöehdotuksia. Kalankasvattajaliitto nostaa näistä esille ehdotuksen unionin yhteiseksi meri- ja vesiviljelypolitiikaksi, joka toteutetaan osana kansallista ja alueellista kumppanuusrahastoa.

Komission mukaan rahoitus on keskeinen väline, jolla tuetaan kestävää vesiviljelyä sekä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostusta ja markkinointia. Suomalaiselle kalankasvatukselle tärkeä meri- kalatalous- ja vesiviljelyrahasto ollaan integroimassa osaksi laajempaa kokonaisuutta.

Suomen Kalankasvattajaliitto on tyytyväinen, että komissio nostaa esille kestävän vesiviljelyn kehittämisen tärkeyden, sillä globaalissa mittakaavassa Euroopan unioni on ollut kalankasvatuksen osalta taantuvaa aluetta. Asetusehdotuksissa todetaan myös, että kansallisissa kumppanuusohjelmissa tulisi ottaa huomioon vesiviljelyn tarpeet.

Kalankasvattajaliitto on jo aikaisemmassa lausunnossaan eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle esittänyt voimakkaan huolensa elinkeinokalatalouden riittävästä rahoituksesta jatkossa. Liitto huomauttaa, että kalankasvattajat ovat tuotantovolyymiltaan Suomen elinkeinokalatalouden suurin toimija, jonka

toimintaedellytysten turvaamisella on merkittävää alueellista vaikutusta, jota komissio myös itse korostaa.

Yhteisen kalastuspolitiikan, johon vesiviljely kuuluu, asetusehdotusten arviointi on haasteellista, sillä ehdotuksissa ei kuvata konkreettisia rahoitettavia toimia, kuten YMP-asetuksessa. Lisäksi huomioitavaa on se, että komission ehdotuksessa YKP:n korvamerkitty rahoitus kattaa vain pienen osan jäsenvaltioille kuvatuista edistettävistä asioista.

Yhteisen kalastuspolitiikan rahoitukseen on komission esityksessä kohdennettu 2 miljardia euroa, joka on 63% pienempi kuin nykyisellä ohjelmakaudella. Suomen osuus korvamerkitystä rahoituksesta on 24 miljoonaa euroa. Jako perustuu historialliseen jäsenvaltiokohtaiseen jakautumaan. Suomelle ehdotetun rahoituksen taso on tällöin 67% pienempi kuin nykyinen 73 miljoonan euron rahoitustaso EMKVR-rahastosta. Esimerkiksi vesiviljelyn kestävyyttä ja kasvua edistävät toimet sekä tki-toimet eivät kuuluisi korvamerkittyyn rahoitukseen. Esitetty rahoituksen taso on Suomen Kalankasvattajaliiton mielestä selvästi alimitoitettu. Rahoitusta on myös kohdennettava jatkossa selkeästi enemmän kalatalouden aktiivitoimijoille.

Jäsenmailla on mahdollisuus rahoittaa korvamerkinnän ulkopuolisia toimia kansallisen kumppanuussuunnitelman puitteissa. Suomen Kalankasvattajaliiton mielestä Suomen jäsenvaltiokohtaisessa suunnitelmassa on turvattava vesiviljely- ja kalastusalan kokonaisrahoitus vähintään nykyisellä tasolla.

Suomen Kalankasvattajaliitto pitää hyvänä, että valtioneuvosto korostaa kannassaan, että yhteisen kalastuspolitiikan ja korvamerkityn rahoituksen tulisi kohdentua kalatalousalan elinkeinojen kehittämiseen ja keskeisiin tulevaisuuden tarpeisiin ja että on tärkeää turvata suomalaisen kalatalouden kehittämisen edellytykset vuosina 2028-2034.

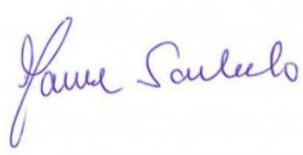

Janne Sankelo
toimitusjohtaja, VD

Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Finlands fiskodlarförbund rf

janne.sankelo@kalankasvatus.fi
puh. 050 512 0519